

SAPIENTIA
ERDÉLYI MAGYAR
TUDOMÁNYEGYETEM

TUDOMÁNYOS KUTATÁSI JELENTÉS

2014–2015

Jóváhagyva a Szenátus 1825/2016.03.18. sz. döntésével

A 2014–2015-ös kutatási jelentést a KPIOR online rendszer adatai alapján készítettük, ami minőségi előrelépést jelent a Sapientia EMTE keretében megvalósult tudományos eredmények nyilvántartása, valamint a különböző tanszéki/kari/egyetemi szintű kimutatások elkészítése szempontjából egyaránt.

A KPIOR nyilvántartási rendszer az utóbbi két évben több szakaszban is fejlesztésre került. Ennek eredményeképpen jelenleg lehetőség van arra, hogy a főállású oktatók minden fontos tudományos tevékenységet, illetve eredményt – publikációkat, konferenciákat, külső kutatásokat, szakmai díjakat, szakfolyóiratoknál betöltött szerkesztőbizottsági tagságukat, illetve bármilyen egyéb, a tudományos tevékenységük szempontjából releváns megvalósítást – felvezessenek a rendszerbe. Ez egyben azt is jelenti, hogy a KPIOR adatbázisból nyert adatok az előző évekhez képest átfogóbb, teljesebb és pontosabb képet nyújtanak az egyetem tudományos teljesítményéről.

A kimutatások pontosságát illetően fontos fejlemény, hogy a KPIOR rendszer által előállított táblázatok és mellékletek jelzik a duplikátumokat (például ha ugyanaz a publikáció többször vagy többféleképpen van felvezetve a rendszerbe). Tekintettel arra, hogy egységes nyilvántartási adatbázisról van szó, a kimutatások az egyetem különféle szintjei (tanszéki/kari/egyetemi) között koherensek. Lehetőség van arra, hogy a feltöltött adatokból a dékánok, a tanszékvezetők csakúgy, mint az oktatók, bármikor lekérhessenek különféle statisztikákat, a hozzájuk tartozó mellékletekkel együtt, ami a szakok akkreditációhoz szükséges jelentések vagy bármilyen más, a tanszék, a kar vagy az oktató számára fontos dokumentum összeállítását jelentős mértékben felgyorsítja és megkönnyíti.

Azzal együtt, hogy a 2014–2015-ös fejlesztések nyomán a KPIOR online nyilvántartási rendszer jól működik és jól használható, már 2016 januárjában elkezdtük a további fejlesztésekről szóló tárgyalásokat a Softech céggel. Ezt mindenekelőtt a feltöltések során felmerült kisebb módosítások elvégzésének szükségessége indokolja, amelyekre a jelentés készítése folyamán derült fény. Ezek között említjük, hogy bár az egyszer már felvitt adatok nagy részét (címeiket, folyóiratokat, a kiadók neveit stb.) a rendszer választhatóként felajánlja, ezek újra begépelhetők. Ebből kifolyólag jelentős számú adat különféle módokon és változatokban, számos esetben pedig elgépelésekkel kerül felvezetésre. Jellemző példa az *Acta Universitatis Sapientiae* egyetemi folyóirat nevének megjelölése/felvitele, ami a rövidítésekkel együtt a 2014–2015-ös publikációs mellékletekben legalább kilenc változatban tűnik fel (Act. Univ. Sap., Acta Sapientia, Acta Sapientiae, AUS stb.). Fontos itt megemlíteni, hogy az oktatók neve is többféleképpen szerepelhet az adatbázisban (ugyanakkor az oktatónak a neve nagybetűkkel, iniciálékkal, teljes névvel, rövidítve a legkülönbözőbb variációkban). Ugyanígy szemléletes, hogy a *Magyar Tudomány Napja Erdélyben* c. rendezvény legalább öt magyar és még két román elnevezéssel szerepel a 2014–2015-ös mellékletekben (Erdélyi Magyar Tudomány Napja, Magyar Tudomány Erdélyben, A Magyar Tudomány Ünnepe, Magyar Tudományosság Erdélyben Konferencia stb.).

Az adatok beviteli pontosságával függ össze, hogy az elmúlt időszak kutatási jelentéseiben ismételten felhívtuk a figyelmet arra, hogy 2012-ben megszűnt a CNCSIS, és helyét a CNCS vette át, amely kizárólag a humántudományok és a művészetek besorolásával foglalkozik. Ennek megfelelően már a 2014-es fejlesztés során a KPIOR rendszerbe is beépítettünk erről egy tájékoztatót (a CNCSIS kategória kiválasztását követően megjelenik az adott oldalon a figyelmeztető információ, miszerint a CNCSIS besorolások csak a 2012 előtti publikációk esetében

érvényesek). Ennek ellenére továbbra is vannak oktatók, akik 2014, illetve 2015-ös adatokat CNCSIS B, CNCSIS B+ besorolással visznek fel!

A 2016-ra betervezett fejlesztések során a fentiek során jelzett „variánsokat”, elgépeléseket, rövidítések használatát stb. különféle beszerezhető adatbázisok, folyóirat-címtárak, kiadók stb. legördülő listáinak beépítésével megpróbáljuk csökkenteni, illetve kiszűrni. Mindazonáltal kérjük az oktatókat, hogy figyeljenek arra, hogy igényesen, pontosan vigyék fel az adataikat, publikációikat, illetve ha szükséges, ellenőrizzék ezeket! A szerzőnek minden bizonnyal kéznél van nyomtatásban vagy legalább elektronikusan a saját könyve, cikke, tanulmánya, és módjában áll a saját adatait ellenőrizni. Itt említjük meg, hogy a többszerzős cikkeknel tipikus probléma, hogy az oktatók nem visznek be minden szerzőt, így a duplikátumok alapján is nehéz eldönteni, hogy valójában hány szerzője is van az adott cikknek. Az is gyakori, hogy ugyanaz a cikk megjelenési évszáma társszerzőktől függően különbözik, pl. az egyik szerző 2014-et ír be megjelenési évként, a másik pedig 2015-öt. Az adatok pontos bevitele és megfelelő besorolása a szerzők felelősége. Ugyanakkor a tanszékvezetőknek lehetőségük van a KPIOR rendszerbe felvitt adatok ellenőrzésére és érvényességének jóváhagyására (van tanszékvezetői felhasználónevük, ezzel belépve bármikor bármilyen adatot lekérhetnek az adott tanszék bármelyik főállású oktatójára vagy az adott tanszék teljes tudományos tevékenységére). Ahogyan azt a dékánoknak és tanszékvezetőknek kiküldött útmutatóban is jeleztük, az adatok/mellékletek ellenőrzését tanszéki szinten szükséges elvégezni.¹

A 2016-os fejlesztések jelentősebb részét a Marosvásárhelyi Kar kezdeményezésére (Domokos József tanszékvezető, Villamosmérnöki Tanszék, illetve Balog Adalbert kari kancellár) javaslatai alapján, pályázati forrásokból (PADOC) fogjuk megvalósítani. A 2016-ra tervezett fejlesztések második szakaszában komolyabb kiegészítések is lesznek a rendszerben (BibTex export és import megoldása egy publikációra, illetve egy szerző összes publikációjára, a lekérdezett listák választható formátumban való kigenerálása (PDF, DOC, HTML, illetve XML), weblapba illeszthető publikációs lista előállítás, a tanszéki publikációs listák különféle kutatási témákhoz való hozzárendelése stb.) Ezekre a fejlesztésekre 2016 folyamán sor kerül, február végén már lezajlott az első részletes megbeszélés a Softech cég képviselőivel. A munkálatok elvégzésére a cég ütemterve, a TKO által megjelölt prioritások, valamint az anyagi lehetőségek függvényében (a pályázati pénzek lehívása) kerül majd sor, és várhatóan 2016 decemberéig le is zárul.

A 2016-os év végén a ténylegesen elvégzett módosítások és kiegészítések alapján majd frissítjük az oktatók számára készült feltöltési útmutatót, valamint a tanszéki/kari kimutatások lekérésére vonatkozó tájékoztatót egyaránt. Tervezzük ugyanakkor, hogy a megvalósult fejlesztésekről (beleértve a 2014–2015-ös időszakot is) bemutatókat is tartunk a helyszíneken annak érdekében, hogy az oktatók, dékánok, tanszékvezetők, valamint a karok és tanszékek adminisztratív munkatársai alaposabban megismerjék a KPIOR rendszert, és használatba is vegyék azt, hiszen jelentősen megkönnyítheti a munkájukat.

Mint már az előzők során utaltunk rá, a 2014–2015 évi kutatási jelentés a KPIOR online nyilvántartási rendszerbe feltöltött adatok alapján készült. A 2015-ös év második felében többször

¹ A Sapientia EMTE oktatóinak meghatározó része az MTA köztestületének külső tagja és felhasználója az MTMT (Magyar Tudományos Művek Tára) adatbázisnak is, következésképpen ennek a működését ismeri. Az MTMT adatbázisába felvitt adatok is csak a szakképzett könyvtárosok jóváhagyása után lesznek nyilvánosak. A felvitt publikációk/tudományos eredmények ellenőrzése fontos és megkerülhetetlen fázisa az elektronikus adatbázisok kezelésének és megfelelő használatának.

is kiküldtük a feltöltési útmutatókat a tanszékeknek, és ismételten felkértük az oktatókat is a 2014–2015-ös adataik feltöltésére, a határidőt pedig 2016. február 8-ra jelöltük ki. Mivel azonban a határidő után jelentős számú új feltöltést észleltük a rendszerben, sőt, újonnan regisztrált felhasználókat is, a továbbiakban bemutatott számszerű kimutatások két későbbi időpontban lekért helyzetet tükrözik: 2016. február 23. a publikációk, február 15. pedig a konferenciák és egyéb tudományos eredmények esetében.

A jelentésben tehát kizárólag azok az adatok – publikációk, kutatási projektek, konferenciárészvételek, illetve egyéb megvalósítások – szerepelnek, amelyeket a KPIOR online rendszerbe feltöltöttek.

1. Tudományos publikációk, díjak, elismerések

Egyetemi szinten a Sapiencia EMTE oktatói által jegyzett publikációk 2014-es, illetve 2015-ös megoszlását az 1. sz. táblázat tartalmazza. Ebben **aktualizáltuk a besorolásokat** (már nem szerepelnek a CNCSIS által elismert folyóiratok, illetve a CNCSIS által jegyzett kiadóknál megjelent könyvek, mint az elmúlt években), a publikációs kategóriák pedig differenciáltabban kerülnek bemutatásra (külön összesítettük a külföldi kiadóknál megjelent könyveket és könyvfejezeteket, illetve bevettük a kimutatásokba a könyvszerkesztéseket is).

Az összesítés szerint **2014-ben 472 publikációt jegyeztek az egyetem oktatói**, ami átlagosan 2,42 publikációt jelent egy oktatóra, és ez meghaladja a 2013-as, egy oktatóra számolt átlagot (2,17 – 2013-ra 424 publikációt összesítettünk.)

Ezt a teljesítményt azért is fontos kiemelni, mert 33 főállású oktató (az oktatók 17%-a) nem töltött fel egyetlen publikációt vagy egyéb tudományos eredményt sem a 2014–2015-ös időszakra. Ebből arra következtethetünk, hogy **az egyetem publikációs teljesítménye számottevően reálisabb lehetne** (ez esetben a bemutatásra kerülő adatokhoz képest jobb), ha minden oktató határidőre, pontosan feltöltené minden, tudományos teljesítményére vonatkozó adatát.

Fontos ennek kapcsán megjegyezni, hogy bár az egy oktatóra számolt 2014-es átlag meghaladja az előző évit, a 2014-es összesítés mégsem tekinthető teljesnek. Ha ugyanis összehasonlítjuk a KPIOR online nyilvántartási rendszerbe feltöltött publikációs adatokat a múlt évben elfogadott kutatási jelentés adataival (amelyet a TKO-hoz beküldött CV-k és publikációs listák alapján készítettünk 2015 februárjában), azt láthatjuk, hogy **2014-re 6-tal kevesebb ISI-s cikk és 7-tel kevesebb külföldi folyóiratban közölt cikk van feltöltve** a KPIOR rendszerbe, mint ahányat az előző évre a tavalyi jelentés készítése során összesítettünk (2. sz. táblázat). Ez a hiány is arra utal, hogy a következő évi jelentésben a 2014-es publikációs adatokat indokolt újra összesíteni, miután minden főállású oktató maradéktalanul feltöltötte publikációs adatait.

1. sz. táblázat

Publikációk Sapientia EMTE – 2014–2015

195 oktató

(Átlag: 2014–2015-re: 2,18 publikáció, átlag 2014-re: 2,42 publikáció)

Év	Szakcikk					Könyvek			Könyvfejezetek		Konf.	Szerk.	Összesen
	ISI	BDI	Külföldi folyóirat	CNCIS folyóirat	Más hazai folyóirat	Külföldön megjelent könyv	CNCIS kiadónál könyv	Más kiadónál könyv	Gyűjteményes kötetben megjelent könyvfejezet (külföldi kiadónál)	Gyűjteményes kötetben megjelent könyvfejezet (hazai kiadónál)	Konferenciakötetben cikk	Könyvszerkesztés	
2015	44	74	20	1	39	6	11	13	24	27	108	12	379
2014	50	90	30	3	40	6	10	14	21	44	145	19	472
Összesen	94	164	50	4	79	12	21	27	45	71	253	31	851

2. sz. táblázat

Publikációk Sapientia EMTE

2001–2015

Év	ISI	BDI	CNCISIS folyóirat	CNCIS folyóirat	Külföldi folyóirat	Más hazai folyóirat	CNCISIS kiadónál könyv	CNCIS kiadónál könyv	Más kiadónál könyv	Könyvfejezet	Konferenciakötetben cikk	Könyvszerkesztés	Összesen
2015	44	74		1	20	39		11	19	51	108	12	379
2014 KPIOR	50	90		3	30	40		10	20	65	145	19	472
2014 Előző	56	71		4	37	33		9	17	49	128	0	404
2013	50	60		7	38	46		5	16	64	138		424
2012	46	72		6	32	48		6	14	34	142		400
2011	32	69	41		32	49	21		4	44	182		474
2010	50	68	62		26	44	25			21	184		480
2009	48	48	42		40	36	36			25	153		428
2008	47	14	16		15	40	29			30	90		281
2007	44	27	31		26	32	38			24	173		395

2006	9	32	49		26	38	19			35	117		325
2005	12	23	34		27	53	17			24	133		323
2004	14	31	17		25	32	24			27	106		276
2003	4	19	27		22	48	10			28	83		241
2002	12	20	19		15	34	16			36	55		207
2001	13	18	16		26	35	3			20	45		176
Össz.*	475	665	654	17	400	614	238	32	69	528	1854	31	5281

*Az összesítés értelemszerűen nem tartalmazza a szürkével szedett, előző évi adatokat

Az éves adatok összehasonlítása alapján, egyetemi szinten, a nemzetközi adatbázisokban jegyzett cikkek mutatnak egyértelmű növekedést. Ez nyilvánvalóan elsősorban azzal függ össze, hogy az *Acta Universitatis Sapientiae* c. egyetemi folyóirat nyolc sorozatát az elmúlt három év folyamán számos nemzetközi folyóirat-adatbázisba sikerült bevinni a De Gruyter Open kiadóval való együttműködésnek is köszönhetően. 2015-ben a *Film and Media Studies*, valamint a *Philologica* sorozatok kerültek be az **ERIH Plus** adatbázisba, ami érdemi eredmény, abból kiindulva, hogy az ERIH (European Reference Index for Humanities) a humántudományok területén az egyik legismertebb folyóirat-adatbázis. A Sapientia EMTE oktatói ugyanakkor nemcsak a saját egyetemi lapban, hanem számos más hazai és külföldi tudományos intézmény által kiadott folyóiratban is publikálnak, amelyek BDI besorolásúak.

2015 májusában került sor az első találkozóra a De Gruyter Open munkatársai, a Tudományos Kutatásszervezési Osztály, valamint az *Acta Universitatis Sapientiae* sorozatainak szerkesztői között (Annual Review Meeting), amelyet ezután évente egy alkalommal meg fogunk szervezni. Célja a tapasztalatok és eredmények kiértékelése, valamint az együttműködés területeit érintő információcsere. A velük kötött szerződés egyik fontos része azokra a szolgáltatásokra vonatkozik, amelyek az *Acta Universitatis Sapientiae* folyóirat nemzetközi elismertségének növelését célozzák. E tekintetben a legújabb fejlemény, hogy 2015-ben a Thomson Reuters létrehozta az **ESCI** indexet – Emerging Sources Citation Index – azzal a céllal, hogy kiegészítse a Web of Science publikációs adatbázisát olyan magas színvonalú, lektorált tudományos folyóiratokkal, amelyeknek **regionális szinten kiemelt jelentőségük** van. Az ESCI-be való bekerülési kritériumok kevésbé szigorúak, mint a SCIE, SSCI, AHCI esetében, az ESCI-indexelt folyóiratok impakt faktorról sem rendelkeznek, azonban az ESCI-be való bekerülés fontos lépés lehet a nemzetközi elismertség növelésének irányába, ugyanakkor az előbb említett indexálások elérésének első fázisa is lehet egyben (<https://revistas.um.es/content/spork/esci.pdf>). A sorozatok szerkesztőségeivel való egyeztetések nyomán a De Gruyter Open munkatársai elkészítették és benyújtották a pályázatokat az *Acta Universitatis Sapientiae Alimentaria, Mathematica, Informatica, Philologica, Film and Media Studies*, illetve *Agriculture and Environment* sorozatai nevében. A felvétel esélyeit egyelőre nem tudjuk megítélni (amennyiben a pályázatokat elutasítják, csak két év múlva lesz lehetőség újra benyújtani ezeket), azonban a pályázási folyamatban való részvétel önmagában is hasznos és tanulságos tapasztalat az AUS szerkesztőségek számára.

Az egyetem oktatói által a 2014-es és a 2015-ös évben jegyzett publikációk számát, valamint a különféle besorolások szerinti megoszlását karok és tanszékek szerinti bontásban a 3–5. sz. táblázatok tartalmazzák.

3. sz. táblázat

Publikációk – MAROSVÁSÁRHELYI KAR – 79 oktató
(Átlag 2014–2015-re: 2,50 publikáció, átlag 2014-re: 2,78 publikáció)

Év	Szakcikk					Könyvek			Könyvfejezetek		Konf.	Szerk.	Összesen
	ISI	BDI	Külföldi folyóirat	CNCs folyóirat	Más hazai folyóirat	Külföldön megjelent könyv	CNCs kiadónál könyv	Más kiadónál könyv	Gyűjteményes kötetben megjelent könyvfejezet (külföldi kiadónál)	Gyűjteményes kötetben megjelent könyvfejezet (hazai kiadónál)			
Marosvásárhelyi Kar – 79 oktató													
2015	20	27	2	0	16	0	2	5	9	12	78	5	176
2014	20	43	4	0	20	0	3	6	8	17	93	6	220
Összesen	40	70	6	0	36	0	5	11	17	29	171	11	396
Matematika–Informatika Tanszék – 9 oktató													
2015	4	4	1	0	2	0	1	0	0	0	3	0	15
2014	7	6	1	0	1	0	0	0	0	0	5	0	20
Összesen	11	10	2	0	3	0	1	0	0	0	8	0	35
Gépészmérnöki Tanszék – 11 oktató													
2015	6	4	0	0	0	0	1	0	0	0	26	2	39
2014	2	2	2	0	0	0	1	1	0	0	30	2	40
Összesen	8	6	2	0	0	0	2	1	0	0	56	4	79
Villamosmérnöki Tanszék – 20 oktató													
2015	7	5	0	0	0	0	0	0	2	0	21	1	35
2014	5	7	0	0	0	0	0	0	4	0	26	0	42
Összesen	12	11	0	0	0	0	0	0	6	0	47	1	77
Kertészmérnöki Tanszék – 12 oktató													
2015	2	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	5
2014	6	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11
Összesen	8	7	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	16
Alkalmazott Nyelvtudományi Tanszék – 14 oktató													
2015	0	13	0	0	1	0	0	2	4	7	25	2	54
2014	0	20	0	0	2	0	2	4	4	5	22	3	62
Összesen	0	33	0	0	3	0	2	6	8	12	47	5	116
Alkalmazott Társadalomtudományi Tanszék + Tanárképző Intézet – 13 oktató													
2015	1	0	1	0	13	0	0	2	3	5	3	0	28
2014	0	3	1	0	17	0	0	1	0	12	10	1	45
Összesen	1	3	2	0	30	0	0	3	3	17	13	1	73

4. sz. táblázat

Publikációk – CSÍKSZEREDAI KAR – 2014–2015 (81 oktató)

(Átlag 2014–2015-re: 1,63 publikáció, átlag 2014-re: 1,75 publikáció)

Év	Szakcikk					Könyvek			Könyvfejezetek		Konf.	Szerk.	Összesen
	ISI	BDI	Külföldi folyóirat	CNCs folyóirat	Más hazai folyóirat	Külföldön megjelent könyv	CNCs kiadónál könyv	Más kiadónál könyv	Gyűjteményes kötetben megjelent könyvfejezet (külföldi kiadónál)	Gyűjteményes kötetben megjelent könyvfejezet (hazai kiadónál)	Konferenciakötetben cikk	Könyvszerkesztés	
Csíkszeredai Kar													
2015	15	29	8	1	15	3	5	4	7	6	24	6	123
2014	17	29	13	0	12	1	2	4	4	14	39	7	142
Összesen	32	58	21	1	27	4	7	8	11	20	63	13	265
Biomérnöki Tanszék – 16 oktató													
2015	11	2	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	15
2014	12	2	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	16
Összesen	23	4	2	0	1	0	0	0	0	0	1	0	31
Élelmiszertudományi Tanszék – 11 oktató													
2015	3	6	0	0	5	1	0	2	0	0	2	0	19
2014	1	2	2	0	2	1	0	3	1	0	1	0	13
Összesen	4	8	2	0	7	2	0	5	1	0	3	0	32
Társadalomtudományi Tanszék – 15 oktató													
2015	1	3	4	1	1	0	0	0	3	4	3	1	21
2014	1	3	0	0	3	0	0	0	2	9	11	2	31
Összesen	2	6	4	1	4	0	0	0	5	13	14	3	52
Humántudományok Tanszék – 14 oktató													
2015	0	14	2	0	8	0	4	0	2	0	9	4	43
2014	0	12	8	0	5	0	2	0	1	1	11	2	42
Összesen	0	26	10	0	13	0	6	0	3	1	20	6	85
Gazdaságtudományi Tanszék – 11 oktató													
2015	0	2	0	0	1	1	0	1	1	1	2	0	9
2014	2	2	0	0	0	0	0	1	0	2	11	1	19
Összesen	2	4	0	0	1	1	0	2	1	3	13	1	28
Üzleti Tudományok Tanszék – 14 oktató													
2015	0	2	1	0	0	1	1	1	1	1	7	1	16
2014	1	8	2	0	1	0	0	0	0	2	5	2	21
Összesen	1	10	3	0	1	1	1	1	1	3	12	3	37

5. sz. táblázat

Publikációk – KOLOZSVÁRI KAR – 2014–2015 (35 oktató)

(Átlag 2014–2015-re: 2,71 publikáció, átlag 2014-re: 3,14 publikáció)

Év	Szakcikk					Könyvek			Könyvfejezetek		Konf.	Szerk.	Összesen
	ISI	BDI	Külföldi folyóirat	CNCS folyóirat	Más hazai folyóirat	Külföldön megjelent könyv	CNCS kiadónál könyv	Más kiadónál könyv	Gyűjteményes kötetben megjelent könyvfejezet (külföldi kiadónál)	Gyűjteményes kötetben megjelent könyvfejezet (hazai kiadónál)	Konferenciakötetben cikk	Könyvszerkesztés	
Kolozsvári Kar													
2015	9	18	10	0	8	3	4	4	8	9	6	1	80
2014	13	18	13	3	8	5	5	4	9	13	13	6	110
Összesen	22	36	23	3	16	8	9	8	17	22	19	7	190
Környezettudományi Tanszék – 9 oktató													
2015	9	3	0	0	2	1	0	1	0	0	0	0	16
2014	12	0	0	0	0	0	0	1	0	1	4	1	19
Összesen	21	3	0	0	2	1	0	2	0	1	4	1	35
Média Tanszék – 8 oktató													
2015	0	2	1	0	1	0	1	2	3	0	0	1	11
2014	1	6	2	0	2	0	1	0	1	1	0	1	15
Összesen	1	8	3	0	3	0	2	2	4	1	0	2	26
Jogtudományi Tanszék – 8 oktató													
2015	0	11	4	0	2	1	3	1	5	5	0	0	32
2014	0	5	9	1	2	5	3	1	8	0	0	0	34
Összesen	0	16	13	1	4	6	6	2	13	5	0	0	66
Európai Tanulmányok és Nemzetközi Kapcsolatok Tanszék – 10 oktató													
2015	0	2	5	0	3	1	0	0	0	4	6	0	21
2014	0	7	2	2	4	0	1	2	0	11	9	4	42
Összesen	0	9	7	2	7	1	1	2	0	15	4	4	63

A tudományos publikációk mellett fontos megemlíteni a Sapientia EMTE oktatóinak tutori, szakirányítói tevékenységét a **Tudományos Diákköri Konferenciák (TDK, OTDK), illetve nemzetközi tudományos versenyek** során. Ezekről a tevékenységekről, illetve a díjazott diákok számáról jelenleg nem rendelkezünk pontos kimutatással (ez nincs külön kategóriaként beépítve a KPIOR rendszerbe), azonban így is van lehetőség ezek feltöltésére (tudományos eredmények/egyéb jelentős eredmények menüpont alatt). A következő évi kutatási jelentésben a TDK-kal összefüggő tudományos eredményeket is összesíteni fogjuk.

A 2015-ben elnyert szakmai díjakat a 6. táblázat tartalmazza.

6. sz. táblázat

Díjak, kitüntetések 2015-ben

Antal Margit, Szabó László Zsolt, Bokor Zsolt	
1	UEFISCDI – Kutatási eredmények díjazása, 2015: Information revealed from scrolling interactions on mobile devices, <i>Pattern Recognition Letters</i> , Journal Elsevier
2	Kiválóan teljesítő oktató, Sapientia EMTE
Kátai Zoltán	
3	UEFISCDI – Kutatási eredmények díjazása, 2015: The challenge of promoting algorithmic thinking of both sciences- and humanities-oriented learners, <i>Journal of Computer Assisted Learning</i> , 2015
Baritz Árpád, Szász Róbert	
4	UEFISCDI – Kutatási eredmények díjazása, 2015 – On an identity for zeros of Bessel functions, <i>Journal of Mathematical Analysis and Application</i> , 2015
Lakatos Róbert - Árpád	
5	A <i>Dragon fórum díja</i> a Csendország című dokumentumfilm tervért, Budapest Nemzetközi Dokumentumfilm Fesztivál, 2015
Székely Tünde	
6	<i>Collegium Talentum</i> Prima díj – Hazaszeretet kategória –Tatabánya, 2015
Máthé István	
7	<i>Fiatál határon túli magyar oktatói ösztöndíj</i> – Magyarország Kormánya – Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Balassi Intézet, Budapest 2015
Szakács Sándor	
8	<i>Kiváló oktató díj</i> , Sapientia EMTE

2. Kutatási tevékenység

A 2014–2015-ös időszakban a **Kutatási Programok Intézetének** finanszírozásával **38 eltérő futamidejű kutatás** zajlott az EKP keretében: 10 hároméves (2011–2014), 8 egyéves (2013–2014). Ezek 2014 végén zárultak le, értékük 2014-re 154,900 RON volt. 20 kutatási projekt 2015-ben kezdődött és 2016 végén fejeződik be, ezek értéke 2015-re 195,449 RON (részletes kimutatás a 2. sz. mellékletben). **A 2014–2015-ös időszakban a KPI projektek összértéke 350,350 RON volt** (részletes kimutatás az 1. sz. mellékletben).

A Tudományos Tanács 2014. októberi ülésén módosította az Egyetemi Kutatási Program szabályzatát, melynek értelmében **2015-től csak egyféle kutatási pályázatot ír ki az Intézet**, meghatározott futamidőre (18 hónap), csoportos kutatásokra. Ugyanakkor 2015-től felfüggesztette a Sapientia Doktori Ösztöndíjprogramot. A Tudományos Tanács vonatkozó határozata alapján a doktori tanulmányok támogatására csak indokolt esetben, a KPI-hez benyújtott kérés alapján lehet folyamosodni, amennyiben ezt a kérést előzetesen jóváhagyja az egyetem Vezetőtanácsa. A támogatási szerződésben ugyanakkor rögzíteni kell, hogy a Támogatott a képzés ideje alatt, legkésőbb az azt követő két éven belül megszerzi a tudományos fokozatot, illetve amennyiben ez –

valamilyen személyes vagy más jellegű oknál fogva – nem valósulna meg, a támogatás összegét visszafizeti az Intézetnek.

A KPIOR online rendszerbe feltöltött adatok szerint a Sapientia EMTE főállású oktatói a 2014–2015-ös időszakban **68 különböző külső, más intézmények/szervezetek által finanszírozott kutatásban vettek/vesznek** részt. Ebből **13** az egyetemi adminisztráció közvetítésével zajló kutatás (részletes kimutatás – 3. sz. melléklet), **55** pedig egyéb külső projekt, illetve kutatói ösztöndíj (részletes kimutatás – 4. sz. melléklet).

Az oktatók által elnyert külső kutatási pályázatok, illetve kutatói ösztöndíjak legnagyobb részének a nyilvántartására a KPIOR rendszer megfelelőnek bizonyult. Azonban azoknak a külső kutatásoknak a nyilvántartására, amelyeknek finanszírozása az egyetemi adminisztráció közvetítésével történik, továbbra is használatban marad az **A űrlap** (készül ennek Excel-változata), tekintettel arra, hogy ezekben az esetekben jóval részletesebb szempontrendszert szükséges követni a megfelelő nyilvántartásuk érdekében. Ez a módszer ugyanakkor az időközbeni változások/módosulások (összegek, határidők stb.) felvezetésére, valamint időközi kimutatások, összesítések elkészítésére is lehetőséget ad.

A 3–4. sz. mellékletekben bemutatott külső kutatások adatai alapján összességében elmondható, hogy az előző évekhez képest az egyetem oktatói egyre több **ipari, önkormányzati vagy civil partnerrel történő közös kutatásba** kapcsolódnak be, és évről évre emelkedik a kiválósági kutatói ösztöndíjat elnyerők száma is (pl. TÁMOP). Ugyanakkor az előző évekhez hasonlóan továbbra is meghatározó azoknak az oktatóknak a száma, akik a Magyar Tudományos Akadémia különböző programjai keretében és finanszírozásával vesznek részt tudományos kutatási projekteken.

Jelenleg az egyetem 3 karán mindösszesen **15 kutatóközpont** működik belső, szenátusi akkreditációval. A 2015-ös év folyamán sor került ezek újraértékelésére, illetve az újonnan létrehozott tanszékek keretében 2 új kutatóközpont is alakult (DAMERG Kutatóközpont – Marosvásárhelyi Kar, Alkalmazott Nyelvtudományi Tanszék, valamint a Kolosváry Bálint Jogtudományi Kutatóközpont – Kolozsvári Kar, Jogtudományi Tanszék).

Minden kutatóközpont – a marosvásárhelyi Média és Kommunikáció Kutatóközpont kivételével – a 2014–2015-ös időszakban frissítette, illetve kiegészítette a működésére vonatkozó dokumentumokat (kutatási terv, éves tevékenységi beszámolók, belső önfelmérési jelentés, indokolt esetben a statútum), és ezeket eljuttatta a Tudományos Kutatásszervezési Osztályhoz is (a belső önfelmérési jelentések az egyetem honlapjára is felkerültek). Ezek a dokumentumok azonban formai és tartalmi szempontból is meglehetősen heterogének. Következésképpen nagyon nehéz ezekből egyetemi szintű, egységes kritériumok szerinti kimutatásokat készíteni. Javasoljuk, hogy a Szenátus dolgozzon ki **egy szabályzatot**, amelyben rögzíti a kutatóközpontokra vonatkozó dokumentumok típusát (kutatási tervek, beszámolók, éves jelentések stb.) és formáját (pl. mit kell tartalmazzon egy kutatási terv, milyen nyelven kell elkészíteni), aktualizálási időszakait (évente, kétfévente kell ezeket megújítani), ami ugyanakkor lehetőséget ad az ezekben folyó kutatási tevékenység követésére is.

3. A Scientia Kiadó tevékenysége

A Scientia Kiadó a 2014–2015-ös időszakban **9 könyvet** (4 kiadványt a Sapiaentia Könyvek sorozatban, 4 jegyzetet, 1 konferenciakötetet) jelentetett meg. Tekintettel arra, hogy ezek a kiadványok jórészt egyetemi jegyzetek, tankönyvek, illetve a Sapiaentia EMTE oktatóinak doktori dolgozatai, a célközönség is jobbára az egyetem diákjaira és oktatóira korlátozódik, a könyvek terjesztése így nagyobbbrészt adományozás útján történik, a Kiadó pedig alig van jelen az éves könyvvásárokon, könyvszemléken.

A Kiadó profiljának megújítása érdekében 2015 szeptemberében **nyílt pályázatot hirdettünk erdélyi vonatkozású tudomány-, művészet-, irodalom- vagy technikatörténeti tárgyú könyvek megjelentetésére**. A kiírásra mindösszesen hat kézirat érkezett. A beérkezett kéziratok közül – figyelembe véve a kézirat tárgyát, előkészítettségét, valamint a pályázathoz bekért szakmai ajánlásokat – kettőt fogadtunk el kiadásra: Oláh Gál Róbert *Báró altorjai Apor Károly (1815–1885)*, valamint Zsigmond Andrea *Mi az, hogy színház?* című kéziratát. A tervek szerint a Kiadó az említett tárgykörben közzétett nyílt könyvkiadási pályázatát a közeljövőben is évente meghirdeti, az anyagi lehetőségek függvényében.

A 2014–2015-ös időszakban az *Acta Universitatis Sapientiae* egyetemi folyóirat **28 lapszáma látott napvilágot**, 2 lapszám van jelenleg nyomdában vagy nyomdába küldés előtti fázisban, ezek még 2015-ös évszámmal fognak megjelenni.

A folyóirat – a De Gruyter Open kiadóval való együttműködésnek is köszönhetően – az elmúlt években számottevő nemzetközi elismertségre tett szert abból kifolyólag, hogy egy sor folyóirat-adatbázis jegyzi, ez az összes sorozatra vonatkoztatva mindösszesen **29 különféle adatbázist** jelent. A szóban forgó nemzetközi adatbázisok megtekinthetők a De Gruyter Open kiadó honlapján (minden sorozat oldalán az *Abstracting & Indexing* menüpont alatt), illetve az *Acta Universitatis Sapientiae* honlapján is.

<http://www.degruyter.com/search?q1=Acta+Universitatis+Sapientiae+&searchBtn=Submit>
<http://www.acta.sapientia.ro/>

A közösen publikált sorozatoknak (8) a De Gruyter Open 2015-ös éves jelentése alapján összeállított megtekintési/letöltési mutatóit a 7. sz. táblázat tartalmazza. Abból adódóan, hogy ezek a mutatók a tavalyi jelentésben használtakhoz képest módosultak, nincs lehetőség a 2014-es és a 2015-ös adatok összehasonlítására. Az említett változtatás lényegében abban áll, hogy az újonnan bevezetett mutatók nemcsak a cikkek megtekintéséről/letöltéséről szolgáltatnak információkat, hanem az adott sorozathoz tartozó más tartalmak megtekintéséről/letöltéséről is (Flyer, Peer Review Evaluation Form, Instructions for Authors etc.). Az éves jelentéseket egyébként a sorozatok főszerkesztői is megkapják e-mailen.

A De Gruyter Open kiadó 2016 március 4-i tájékoztatása szerint az *Acta* lapszámoknak a De Gruyter Open honlapjára felkerült tartalma ezentűl teljes mértékben meg kell hogy egyezzen azok elektronikus és nyomtatott változatával. Ez azt jelenti, hogy nemcsak a szacikket, hanem a recenziókat (Book reviews), illetve a különféle egyéb ismertetéseket (Comments) is publikálják

ezentúl a honlapjukon, és ezeket ugyanúgy, mint a szakcikkeket, DOI azonosítóval kell ellátni. (Tájékoztatásuk szerint ez a Thomson Reuters és a Scopus javaslata, célja pedig, hogy különbséget lehessen tenni a kutatási és a nem kutatási tartalmak között). Felhívják ugyanakkor a figyelmet arra is, hogy a Thomson Reutershez való pályázatok benyújtásának, **a cikkek magas színvonala** mellett, kizáró jellegű feltétele, hogy az adott sorozatban **legalább évi 20 szakcikk** megjelenjen, és a SCOPUS estében is legalább évi 10 publikált szakcikk szükséges ahhoz, hogy a pályázat egyáltalán érvényes legyen.

7. sz. táblázat

A De Gruyter Open kiadóval közösen publikált sorozatok, illetve cikkek megtekintési/letöltési mutatói 2015-re

Sorozat	Oldalbetöltések száma² (Page impressions)	Látogatók száma³ (Visitors)	Cikkek letöltésének száma⁴ (Full-text downloads – clicks)	Egyéni letöltések száma⁵ (Full-text downloads – unique clicks)
<i>Mathematica</i>	1573	1171	340	246
<i>Informatica</i>	482	346	310	211
<i>Agriculture and Environment</i>	718	534	178	131
<i>Economics and Business</i>	662	511	263	145
<i>Philologica</i>	552	415	357	243
<i>Film and Media Studies</i>	1002	753	733	528
<i>European and Regional Studies</i>	93	65	24	14
<i>Alimentaria</i>	93	56	36	27
Összesen	5175	3851	2241	1545

Fontos megjegyezni, hogy egyes sorozatoknál továbbra is problémát jelentenek a lemaradások: a 2015-ös lapszámok közül 3 (Mathematica 2015/72, Philologica 2015/72, European and Regional Studies 2015/8) 2016 márciusában került fel a De Gruyter Open honlapjára. Az Electrical and Mechanical Engineering, a Communicatio, illetve a Legal Studies 2015-ös számai pedig a 2016-os év folyamán fognak valamikor megjelenni.

A folyóirat kiadása során felmerülő különféle helyzetek, problémák, a folyóirat mediatizálásával, illetve terjesztésével kapcsolatos kérdések, csakúgy, mint a De Gruyter Open munkatársainak

² Oldalbetöltések (Page impressions – Product page): azt jelzi, hogy egy adott weboldal hányszor került betöltésre a böngészőn keresztül.

³ Látogatók (Visitors – Product page): egy egyéni felhasználó, aki betöltötte az oldalt. Az általa használt számítógép vagy más eszköz IP-címe szerint határozható meg. Ha egy látogató minden esetben ugyanazt az eszközt és ugyanazt a böngészőt használja a weboldal betöltéséhez, egyetlen egyéni látogatónak számít.

⁴ Cikkek letöltésének száma (Full-text downloads – Clicks): ahányszor a cikkek teljes verzióját letöltötték.

⁵ Egyéni letöltések száma (Full-text downloads – Unique clicks): Ahányszor egyéni felhasználók (látogatók) a cikkek teljes verzióját letöltötték.

rendszeres tájékoztatásai a nemzetközi elismertség növelését célzó szolgáltatásokkal és lehetőségekkel kapcsolatban indokoltá teszi, hogy az *Acta Universitatis Sapientiae* sorozatainak szerkesztői, valamint a Kutatásszervezési Osztály munkatársai rendszeresen, évente 2-3 alkalommal közös megbeszélést tartsanak. Ezeket a rendszeres konzultációkat már az idén elindítjuk.

4. Konferenciákon és művészeti fesztiválokön való részvétel

2015-re **345 tudományos rendezvényen és 11 művészeti kiállításon** való részvételt összesítettünk, ebből 322 nemzetközi konferencián, 2 pedig nemzetközi fotókiállításon való részvétel volt – előadással, poszterrel vagy művészeti alkotással. Ez a szám nem sokkal haladja meg a 2014-es adatokat, amikor is 333 részvétel szerepelt az összesítésben, ebből 302 nemzetközi tudományos konferencián, 8 művészeti rendezvényen való részvétel volt (ebből 3 nemzetközi filmfesztiválon).

A Sapientia EMTE oktatóinak nemzetközi tudományos rendezvényeken való részvételét sikeresen segíti a Kutatási Programok Intézetének 2013-ban elindított új pályázata nemzetközi konferenciákon való részvétel támogatására. A 2014–2015-ös időszakban a KPI Tudományos Tanácsa **37 oktatónak ítélte meg ilyen célú támogatást**. Ezek összértéke **60,138 RON** volt.

2014–2015-ben **61 olyan tudományos rendezvényre került sor, amelyet az egyetem tanszékei a helyszíneken szerveztek, önálló szervezőként vagy más tudományos intézetekkel partnerségben**. Ebből a Csíkszeredai Kar 11 (8 nemzetközi, 2 országos, 1 helyi), a Marosvásárhelyi Kar 13 nemzetközi, a Kolozsvári Kar 37 (15 nemzetközi, 9 országos, 13 helyi jelentőségű) rendezvényt szervezett. A szóban forgó tudományos és művészeti rendezvények részletes kimutatását az 6. sz. melléklet tartalmazza. Megjegyezzük, hogy ezeknek a száma magasabb, mint a 2014-es vonatkozó adat (2014-ben 53 ilyen rendezvényt összesítettünk).

Végezetül, az egyetem oktatóinak tudományos tevékenységével összefüggésben fontosnak tartjuk megemlíteni, hogy 2015-ben jelent meg *A magyar tudományosság Romániában* című háromkötetes összefoglaló az elmúlt 12 év eredményeiről (szerk. Péntek János, Salat Levente, Szikszai Mária, Ábel Kiadó, 2015).⁶ Közismert tény, hogy a kiadvány elődjét a Sapientia Kutatási Programok Intézete kezdeményezésére a Scientia Kiadó adta ki 2002-ben *Tizenkét év. Összefoglaló tanulmányok az erdélyi magyar tudományos kutatások 1990–2001 közötti eredményeiről* címmel (szerk. Tánczos Vilmos és Tőkés Gyöngyvér).

A könyv bevezetőjében a szerkesztők megállapítják, hogy a *Tizenkét év* összefoglalóiból kibontakozó összképhez viszonyítva a 2002–2013 közötti időszak tudománytörténeti összegzése több vonatkozásban is jelentős előrelépésről tanúskodik, tekintve, hogy a tudományterületek többségében színre lépett egy új generáció, amely viszonylag jónak mondható intézményi

⁶ Elektronikusan is elérhető, illetve letölthető a Kolozsvári Akadémiai Bizottság honlapjáról (www.kab.ro).

beágyazottság körülményei között végzi a munkáját. Az intézményi beágyazottság vonatkozásában az előrelépés egyrészt a magyar nyelvű felsőoktatás helyzetének a számottevő javulására vezethető vissza, mind az állami egyetemek keretében zajló magyar nyelvű programok fejlődésének, mind a magánegyetemi kínálat látványos kiépülésének köszönhető (16. o.).

Ha kiemelten a Sapientia EMTE tudományos tevékenységét követjük ebben az összegző kiadványban, nagy általánosságban két fő aspektust érdemes kiemelnünk:

(1) a Sapientia Alapítvány – Kutatási Programok Intézetének szerepét a 2001–2013 közötti időszakban a magyar nyelven művelt tudományosság finanszírozásában;⁷

(2) azokat a jelentős, valóban érdemi tudományos eredményeket (kutatások, rendezvények, publikációk, az egyetemi folyóirat sorozatai stb.), amelyeket a Sapientia EMTE oktatói adtak hozzá az erdélyi magyar tudományossághoz az elmúlt bő egy évtizedben. A *Sapientia* szó ugyanis a háromkötetes tudománytörténeti összefoglalóban, különféle összetételekben (egyetem, karok, tanszékek, KPI, Acta stb.) több mint 400 alkalommal szerepel.

*

A tavalyi évi kutatási jelentésben a 2015-ös évre a tanszékek keretében működő kutatóközpontok tevékenységének a kiértékelését, valamint a KPIOR nyilvántartási rendszer bevezetését és bejáratását jelöltük meg prioritásnak. Ezeket a célkitűzéseket, ha nem is teljes mértékben, de lényegében sikerült megvalósítani. Ugyanakkor 2016-ra továbblépést tervezünk mind a nyilvántartási rendszer fejlesztésében, mind pedig a kutatóközpontok tevékenységének átláthatóbbá tételében. A 2016-os évre további feladatokként jelölhetjük meg: az egyetemi honlap kutatási oldala angol nyelvű felületének az átalakítását az egyetemen zajló kutatási eredmények jobb vizibilitása érdekében (bemutató kisfilmek, cikkek, díjak stb. feltöltésével), valamint a kutatási stratégia operatív tervének az elkészítését/kiegészítését, összhangba hozva ezt a tanszékek keretében működő kutatóközpontok tevékenységével.

2016. március 10-én

Dr. Sorbán Angella
kutatási osztályvezető

Prof. dr. Kása Zoltán
KPI-igazgató

Prof. dr. Székely Gyula
tudományos rektorhelyettes

⁷ Saját, belső kimutatásaink szerint – amit a kiadvány szerkesztőinek is rendelkezésére bocsátottunk – 2001 és 2013 között a Kutatási Programok Intézete nyílt pályázati rendszerben (külső, belső és együttműködési kutatási programok keretében) **428 tudományos kutatást támogatott** a legkülönbözőbb szakterületekről. Mindösszesen **211 személyt részesített Sapientia doktori ösztöndíjban**, hozzásegítve őket a tudományos fokozat megszerzéséhez, és **190 tudományos könyvet, jegyzetet, konferenciakötetet adott ki**, túlnyomórészt magyar nyelven, amelyeknek a szerzői között az erdélyi magyar tudományosság fontos személyiségeit találjuk, függetlenül attól, hogy melyik felsőoktatási intézményben tanítottak abban az időszakban.